

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 80 peti vrst do Din 2, do 100 vrst do Din 2.50, od 100 do 300 vrst do Din 3, večji inserati peti vrst do Din 4.— Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Naraščajoče razburjenje zaradi nemških manevrov: Poskušna mobilizacija v Nemčiji?

Nemčija ima pod orožjem že poldrugi milijon vojakov, vpoklicanih bo pa še pol milijona — V Londonu in Parizu nervozno zasledujejo razvoj dogodkov

London, 17. avg. r. Angleški tisk spremlja pričetek nemških manevrov z neprikriveno nervoznostjo in razburjenjem. Vsi angleški ministri, ki se mude na odmoru, so po večini v okolici Londona in so v neprestani zvezi z ministrstvi. Danes se je vrnil v London zunanji minister lord Halifax, ki je prekinil svoj dopust. Sestal se je s takimi ministrstvi, predsednikom Chamberlainom, nato pa je imel razgovore s francoskim, belgijskim, ruskim, italijanskim in nemškim poslanikom, katerim je obrazložil stališče Anglije za primer, da pride do kakšnega konflikta v Srednji Evropi.

Nemški manevri bodo trajali 12 tednov. Tako dolgotrajen vpoklic rezervistov ugotne po sodbi angleških krogov izzvali hudo desorga nizacijo v nemški industriji in zastoj v poljedelstvu. »Daily Telegraph« piše, da prevladuje v Nemčiji prepričanje, da predstavlja ti manevri le predigro za splošno mobilizacijo. Vojakom, ki so odslužili

svoj dvoletni rok in bi morali biti te dni odpušteni iz vojaške službe, je bilo sporočeno, da jim je vojaški rok podaljšan za nedoločen čas. Noben moški izpod 65. let starosti ne sme zapustiti Nemčije. Tudi železniški promet je zaradi prevoza vojašva do skrajnosti omejen. Ker so rekvirirali skoraj vse avtobuse, je tudi avtomobilski promet do skrajnosti reducirani, vrhute pa je za zasebno uporabo skrajno omejena dobava bencina. Zaradi vpoklica moških so namestili po raznih podjetjih in pisarnah ženske, ki so se morale v določenem roku javiti na pristojnih mestih. Nemčija nudi danes sliko vojnega stanja in vse spominja na dobo iz velike svetovne vojne.

Italijanska sodba o Nemčiji

Rim, 16. avgusta. AA. (DNB). »Giornale d'Italia« se bavi v daljšem članku s stalnim padanjem brezposelnosti v Avstriji. Med drugim piše tole: Italija vidi v tej zmagi narodnega socializma še en dokaz

onih idealov, ki vežejo Italijo in Nemčijo. Os Rim—Berlin predstavlja v današnji Evropi poslednji branik zahodne kulture. Rezultati, ki jih je vlada nemškega Reicha dosegla v tako kratkem času, morajo izvesti občudovanje pri vseh onih v svetu, ki so sploh še sposobni imeti pojem o tem, kar je kultura. Nemški uspehi v Avstriji morajo prepričati tudi zamejstvo o konstruktivni sili avtoritativnih režimov v nasprotju z razkrajajočimi se silami demokracije. Ta dejstva dajo mnogo misliti.

Kam je šel Wiedemann?

Pariz, 17. avg. e. V berlinskih dopisnih krogih so razširjene vesti, da bo kapetan Wiedemann, Hitlerjev adjutant, ponovno imel mislijo političnega značaja. Po kratkem bivanju v Berlinu je snoci Wiedemann zapustil prestolnico in neznan kam odpotoval. Službeni krogi ne dajo nobenega obvestila glede cilja in trajanja njegovega potovanja.

Kraljevič Andrej operiran na slepiču

Bled, 17. avgusta. AA. Snoci je bilo iz dvorne pisarne izdano tole sporočilo o operaciji Nj. kr. Visočanstva kraljeviča Andreja: Nj. kr. Vis. kraljevič Andrej je bil danes ob 21.30 operiran zaradi akutnega vnetja slepiča. Potek operacije je bil čisto normalen. Temperatura 37.6. Stanje popolnoma zadovoljivo. — Dr. Božidar Lavrič, dr. Boško Blagaš.

Slavni letalec Codos v Beogradu

Beograd, 17. avg. e. Na beograjskem aerodromu je včeraj popoldne pristalo potniško letalo francoske linije, iz katerega je izstopil slavni francoski letalec Codos, čigar naloga je, da inspicira zračne linije Air France. V zvezi s tem je tudi razširjenje zračnega prometa. Zve prihodnje leto bo namreč vzpostavljena direktna zračna zveza Pariz—Beograd—Sofija ter Pariz—Beograd—Atene. Ta linija bo preko evropskega kontinenta spajala zračne zveze Marseille—Saigon—Indokina. Codos je iz Beograda poletel v Bukarešto, kjer ostane do četrka, nato se vrne v Beograd in od tam nazaj v Pariz.

Ameriška odprava na južni tečaj

New York, 17. avgusta AA. (DNB). Polarna ladja »Winterpe« je odpula včeraj v smeri proti južnemu tečaju. To potovanje predstavlja četrto polarno odpravo raziskovalca Lincolna Elswortha na južni tečaj. Omenjeni raziskovalec se tačas mudi v Južni Afriki in se bo med potjo pridružil odpravi. Elsworth se nadeja, da se mu bo posrečilo fotografirati še neraziskane pokrajine, ki merijo 750.000 kvadratnih kilometrov. Na ladji peljejo s seboj tudi dve letali. Posadka šteje 18 ljudi, med katerimi je en zdravnik, en radiotelegrafist in dva pilota.

Drzen roparski napad pri Mostarju

Mostar, 17. avgusta. e. Snoci okrog 19. je bil kakih 15 km od Mostarja izvršen drzen roparski napad na tajnico direktorice »Adrija Boksit« Drago Radošev. Napad popolnoma sliči nedavnemu gangsterskem napadu na inž. Baderja v Sandžaku. Radoševa se je odpeljala s trdnim luksuznim avtomobilom in je imela s seboj aktovko s 300.000 din za izplačilo delavcem. Ko je avtomobil prevozil kakih 15 km, sta se na ostrem ovinku pred njim nenadoma pojavila dva maskirana razbojnika s samokresi v rokah. Zahtevala sta od Radošev, da ji ma izroči denar, vendar se je duhaprisotni tajnica posrečilo, da je večino denarja pravočasno skрила in je razbojnikoma izročila aktovko, v kateri je bilo le 6600 din. Ko sta se lopova prepričala, da je v aktovki denar, sta od soferja zahtevala, da obrne avtomobil in odpelje nazaj proti Mostarju. Sofer je naglo odbrl v Mostar ter je napad prijavil orožnikom.

Darujte za »Zvončkov« sklad

Mala antanta se sestane na Bledu Zasedanje stalnega sveta Male antante se začne v nedeljo — Vprašanje odnošajev z Madžarsko

Bled, 17. avgusta. r. V nedeljo se prične tukaj konferenca stalnega sveta Male antante. Ze sedaj so se začeli na Bledu zbirati številni diplomati, ker pripisujejo tokratnemu zasedanju Male antante glede na položaj v Srednji Evropi še prav posebno važnost. Mala antanta bo vsakakor morala zavzeti določeno stališče glede na dogodke v zvezi s Češkoslovaško, glavni predmet posvetovanj pa bo ureditev odnošajev z Madžarsko. Zaradi tega se je zbralo na Bledu že veliko število tujih novinarjev, zlasti madžarskih. Kar se tiče odnošajev z Madžarsko, prevladuje prepričanje, da bo tokrat prišlo do konkretnih sklepov, ker so diplomatski razgovori med Budimpešto in prestolnicami držav Male antante

že tako daleč napredovali, da bo mogel stalni svet Male antante zavzeti konkretno stališče. Gre predvsem za priznanje vojaške enakopravnosti Madžarske in za ureditev manjšinskega problema. V tem pogledu obstajajo izvestne težave, ker dela Madžarska težave glede madžarske narodne manjšine na Češkoslovaškem, za katero zahteva mnogo več, kakor pa glede manjšin v Jugoslaviji in Rumuniji. V diplomatskih krogih pa upajo, da se bo dalo te težave odstraniti ter da bo že na blejskem zasedanju Male antante prišlo do takega sporazuma, ki bo omogočil zblizanje Madžarske z Malo antanto, kar bi pomenilo znatno olajšanje položaja v Srednji Evropi.

Lord Runciman pripravlja svoj načrt Predložil ga bo le, če med vlado in Nemci ne bo prišlo do sporazuma

Praga, 17. avgusta. z. Prizadevanje lorda Runcimana v Pragi za ureditev narodnostnega problema v Češkoslovaški je po poročilu londonskega »Daily Expressa« napredovalo že tako daleč, da je mogel lord Runciman že sestaviti načrt za rešitev vseh perečih vprašanj, ki tvorijo jedro češkoslovaškega problema. Ta načrt, ki naj predstavlja nekako razsodbo med obema skupinama, pa bo lord Runciman predložil le tedaj, če bi ostala pogajanja med vlado in narodnimi manjšinami brezuspešna. V angleških vladnih krogih računajo s tem, da se bo lordu Runcimanu posrečilo doseči zadovoljivo rešitev češkoslovaškega problema, četudi ne prikrivajo, da je pot še težavna ter da bodo nastopili še zelo kritični trenutki. V londonskih krogih pa izrecno poudarjajo, da lord Runciman ne nastopa na Češkoslovaškem kot pooblaščenec angleške vlade, marveč

kot nekaj zasebni arbiter in popolnoma samostojno ter angleška vlada za njegovo delo ne nosi nikake odgovornosti. Razumljivo pa je, da lord Runciman o svojih prizadevanjih in uspehih poroča vladi. Spričo napetega položaja je lord Runciman kar najbolj pospešil svoje delo in je sedaj v glavnem odvisno od zadržanja sudetskih Nemcev, kako se bodo pogajanja nadalje razvijala in kakšen bo njihov uspeh.

Včeraj je bil lord Runciman v dvijedni pri prezidentu dr. Benešu, katerega je obvestil o svojih vtisih, pogledih in predlogih, nato pa je zvečer ob 20.30 sprejel odposlanca sudetske nemške stranke, s katerimi je imel razgovore, ki so trajali pozno v noč in so bili končani šele ob 2. zjutraj. O teh razgovorih dosedaj ni bilo izdano nikako uradno poročilo.

Židje groze z represalijami V Palestini utegne priti do šentjernejske noči, če zahtevam Židov ne bo ugodeno

Varšava, 17. avgusta. AA. (PAT). Predsednik organizacije cionistov revizionistov Zabotinski je prebral novinarjem v poljskem jeziku napisano deklaracijo o stališču cionistov-revizionistov glede sedanjega položaja v Palestini. Zabotinski je posebno poudaril vesti, ki jih je objavil »New York Times«, in po katerih je neizbežna državljanska vojna med Židi v Palestini zaradi napadov, ki so jih uprizorili židovski levčarski elementi na cionistične revizioniste. Zabotinski je prepričan, da takšna nevarnost v resnici obstoji. Židje vsega sveta — je dejal — stoje pred slutnjo, da bo v skorajšnji bodočnosti del palestinskih Židov poskušal narediti nekaj, kar bi bilo podobno šentjernejski noči. Proti svojim politič-

nim nasprotnikom, tudi Židom, se bodo poslužili orožja, ki ga je židovski narod pomagal kupiti za svojo obrambo. Jasnno je, da se takšna katastrofa ne bi omejila samo na Palestino. Po mnenju Zabotinskega je takšna nevarnost nastala zaradi nasprotujočih si mišljenj glede represalij proti arabskemu terorju. V tem oziru je Zabotinski prepričan, da so represalije Židov v današnjem položaju neizbežne in da odgovornost za to ne zadene nobene politične stranke. Pasivno zadržanje se ne bi moglo sprejeti. Na koncu svoje izjave pa je Zabotinski kljub temu izrazil upanje, da bi se državljanska vojna med Židi le mogla preprečiti, če se ugodni njihovim upravičenim zahtevam,

Španska vlada odstopila Krizo so povzročila nesoglasja s Katalonci — Novo vlado sestavlja zopet Negrin

Saint Jean de Luz, 17. avgusta. Vlada Negrina je podala ostavko. Do te ostavke je prišlo zaradi nesporazumljenj med Katalonci in ostalimi člani vlade glede uredbe o vojni industriji in o upravnih administracijah. Novo vlado sestavlja zopet Negrin.

Kriza vlade rešena

Barcelona, 17. avgusta. AA. (Havas). Po ostavki ministra za dela Aiguade in ministra brez listnice Iruha je imela vlada Negrina sinoči sejo, na kateri je bila izvršena rekonstrukcija vlade. Novi minister za dela pripada stranki združenih socialistov Katalonije, novi minister brez listnice Thomas Bligau pa je član krščanske socialne stranke. Dozdej je bil španski konzul v Perpiguanu.

Po rekonstrukciji vlade je bilo izdano sledeče sporočilo: Vlada želi potrditi ponovno svoje spoštovanje pravic avtonomnih pokrajin, istočasno pa je vesela, ko vidi še naprej predstavnike Baskov in Kataloncev v vladi, ki ima tako značaj vlade narodnega edinstva. Vlada je pripravljena čuvati neodvisnost in obstoj španije, istočasno pa tudi svobodo posameznih pokrajin.

S španskimi bojišči

Barcelona, 16. avgusta. AA. (Havas). Na vzhodnem bojišču pri reki Segre in na odseku južno od Gandese se zbirajo čete za nove boje operacije. Republikaški oddelki nudijo nacionalističnim četam srđit odpor na bojišču pri Ebru. Na odseku Segre so republikanske postojanke nekočniko zbolj šale na desni obali reke, kjer sta bila pred kratkim dva zaporedna sovražna napada. Na bojišču pri Balagueri v zadnjih treh dneh ni bilo nikakih sprememb. Na fronti pri Sierra de Pandols in južno od Gandese vzdolž poti proti Tortosi, se je 21 republikanskih letal sponrijelo s četrto nacionalistično eskadrilo. Sestreljena so bila tri na-

cionalistična letala, eno republikansko letalo je uničeno.

Valencia, 16. avgusta. AA. (Havas). Na vzhodnem bojišču so republikanske čete izkoristile sovražnikov odmor ter utrdile svoje važne strateške postojanke. Pri vasi Villamur, 25 km severno od Segorbe so republikanski napadi onemogočili sovražniku, da bi zavzel Mont el Colada.

Salamanca, 17. avgusta. AA. (Stefani). Nacionalistične čete na estremadurskem bojišču nadaljujejo s svojim prodiranjem. General Saliquet je zavzel vse višine in dolino v Sierra Mancanos in nekaj vasi. General Quipeo de Llano je prispel do reke Gudaino v pokrajini Ciudad Real. Sinoči je bil s svojimi prvimi oddelki 15 km proč od Almadena. Rdeče čete poskušajo nuditi odpor, vendar je bil dozdaj njihov trud zaman. Istočasno nadaljujejo nacionalistične čete s »čiščenjem« sovražnih postojank na Sierra Pandols na področju reke Ebro. Pri teh bojih so nacionalisti ušli večje število sovražnih vojakov, ki so povečini tuji prostovoljci. Zapolnili so tudi velike količine vojnega materiala.

Bivši predsednik Argentine v Dubrovniku

Dubrovnik, 17. avgusta. e. Včeraj popoldne je prispel v Dubrovnik bivši predsednik argentinske republike Don Augustin Justo s soprogom in hčerko. Nastanil se je v hotelu »Imperial« in ostane v Dubrovniku približno teden dni.

Borzna poročila

Carli, 17. avgusta. Beograd 10, Paris 11.915 London 21.21, New York 436.625, Bruselj 73.45, Milan 23, Amsterdam 226.45, Berlin 176.05, Dunaj 30, Praga 226.05, Varšava 322, Budapešta 225.

Pater Andrej Hlinka umrl

Snoči ob 23. je podlegel zavrtni bolezni

Praga, 17. avgusta. Snoci ob 23. je v Ružomberku umrl vodja Slovaške ljudske stranke, prelat Andrej Hlinka v 73. letu starosti.

Okrog njegove postelje so bili zbrani le njegovi najožji in najbližji politični sodelavci. Smrt Hlinko so takoj objavili ljudem, ki so bili zbrani v velikem številu okrog hiše, kjer so molili za njegovo ozdravljenje. Pater Hlinka ni bolehal na pljučnici, kakor so prvotno mislili, temveč za tuberkulozo v črevesju. Bolezen je trajala že dalje časa in je postala v zadnjem času akutna. Lotila se je tudi želodca, jeter in mehurja. Ze ob 16. je bil izdan zdravniški bilten, da se je bolezen poslabšala. Srce je že slabotno bilo in žila je komaj še utripala. Zdravniki so poleg tega ugotovili, da so se pojavile komplikacije v pljučih.

Dan pogreba še ni določen. Andrej Hlinka je bil rojen 29. septembra 1864. v Černu na Slovaškem kot sin preprostih kmetijskih staršev. Študiral je gimnazijo in nato opravil teološke študije, leta 1889. je bil pa posvečen za mašnika in jo postal župnik v Ružomberku. Hlinka je v političnem pogledu vodeči prepoveditelj slovaške narodne zavednosti. Ze v bivši Madžarski je vzbujal narodno zavest in zaradi tega je moral večkrat v zapor ter bil obsojen tudi na visoke globe. V ječi v Szegedinu je prestavil sv. pismo stare zaveze na slovaško in izdal tudi razna druga dela verske vsebine. Pozneje je bil izvoljen za predsednika slovaške ljud-

ske stranke. Za časa mirovnih pogajanj je bival v Parizu in je na podlagi pittsburske pogodbe zahteval avtonomijo Slovaške. V letih 1919 in 1920 je njegova stranka podpirala vlado, nato pa se je pridružil opoziciji in je ostro napadal vlado, dokler ni spet stopil leta 1927. v vladno koalicijo z motivacijo: gremo v vlado, da pittsbursko pogodbo branimo v vseh njenih točkah.

Po končanem procesu proti prof. Tuki, ki je bil Hlinkov najožji sodelavec, je leta 1929 spet izstopil iz vladne koalicije, ostal pa je v lojalni opoziciji napram vladi. Leta 1933. se mu je posrečilo, da je združil vse slovaške stranke, vendar ta fronta ni trajala dolgo. Letos v februarju je znova začel s ostro borbo proti praški vladi ter podčrtaval svoje zahteve glede avtonomije Slovaške. Proti koncu marca je Hlinka prvič težko obolel, vendar si je spet opomogel. Pred mesecem dni ga je bolezen znova napadla. Njegovo stanje se je naglo poslabšalo in je snoci po hudem trpljenju podlegel.

V političnih krogih zelo živahno razpravljajo, kdo bo naslednik patra Hlinko, Slovaška ljudska stranka je razdeljena v dve skupini. Levo zmerno krilo, ki ga vodi dr. Tisa, je za poravnavo z vlado, ne da bi bila izpolnjena pittsburska pogodba, drugo krilo, ki ga vodi poslanec Sidor, pa radikalno zahteva izpolnitev avtonomističnih zahtev v smislu programa patra Hlinko. Pater Hlinka bi najraje videl, da bi bil Sidor njegov naslednik. Baje je to določeno tudi v njegovi politični oporoki.

Položaj katoliške cerkve v Avstriji

Vse, kar je v zvezi s katoliško cerkvijo, se polagoma likvidira — Mučen položaj kardinala Innitzerja

LONDON, 16. avg. r. Dunajski dopisnik »Timesa« poroča svojemu listu naslednje informacije o položaju katoliške cerkve v Avstriji:

Borba glede jurisdikcije med državo in cerkvijo je razdelila katoličane v Avstriji na tri nasprotujoče si skupine. Tako zvana »stara garda« zavzema stališče, da je vse slabo, česar ne odobrava papež. Na drugi ekstremni strani so nemški narodni socialisti, ki so v prvi vrsti udani Hitlerju in se zavzemajo za izstop iz rimske-katoliške cerkve. Tretja skupina pa še vedno veruje, da se bo kardinalu Innitzerju, ki ga ironično nazivajo tudi »škof Heil Hitler«, vendarle posrečilo doseči kompromis med narodnim socializmom in Vatikanom. Z vsemi sredstvi podpirajo to njegovo akcijo. Vse tri skupine pa bodo zasledujejo tudi borbo med Vatikanom in fašizmom zaradi židovskega vprašanja v Italiji.

Po verodostojnih informacijah je bil kardinal Innitzer več ali manj prisiljen k molku. Dobil je stroga navodila, da ne sme stavljati nobenih predlogov več glede položaja cerkve v Avstriji brez posebne odobritve s strani Vatikana. Zato se zdi, da so izgledi za kompromis med Vatikanom in Hitlerjem za kar se je zavzemal kardinal Innitzer, baš zaradi tega zmanjšani na minimum. Po verodostojnih informacijah iz dobro posvečenih cerkvenih krogov je kardinal

Innitzer zelo nezadovoljen z reakcijo papeža na njegove napore za doseg kompromisa in zelo obžaluje papeževe prepovedi in korekture, ki so dejansko uničile vse njegove napore. Nov dokaz borbe med narodnim socializmom in katoliško cerkvijo je popolna ukinitve zasebnih šol v Avstriji. Ta odlok se nanaša v prvi vrsti na katoliške verske šole. Najprvo so ukiniteli katoliške otroške vrtce na Dunaju in na Nižjem Avstrijskem, nato pa so sledili slični ukrepi tudi v ostalih avstrijskih pokrajinah. Vse dosedanje verske šole, na katerih so poučevali duhovniki in nune, so ukinitve ali pa spremenjene v nacistične zavode. Z novim šolskim letom tudi ostale verske šole ne smejo več sprejemati novih učencev in je vpisovanje v prvi razred teh šol ukinjen. Na ostalih razredih teh šol se bo začasno še lahko vršil pouk, toda učenci bodo morali tudi semestralne izpite polagati na državnih zavodih. Verjetno je, da bo z vsakim šolskim letom ukinjen po en razred teh zasebnih šol, tako da bodo postopno popolnoma likvidirane. Katoliške šolske sestre, ki so na ta način izgubile torišče svojega udejstvovanja, se bodo morale izseliti. O večini bodo poslone v Južno Ameriko, zlasti v Brazilijo. Prav tako odpravljajo tudi v bolnicah usmiljene sestre

Pred glavno skupščino JUU

Jugoslovensko učiteljsko združenje bo zborovalo letos v Zagrebu

Ljubljana, 17. avgusta. JUU bo imelo letos svojo glavno skupščino v Zagrebu. Lani jo je imelo v Skopju, predlanskim pa v Novem Sadu. Ne le med učiteljskim samim, temveč tudi izven učiteljskih vrst vlada za glavno skupščino Jugoslovenskega učiteljskega združenja vsako leto veliko zanimanje. To je tudi razumljivo, saj je JUU ena najmočnejših stanovskih organizacij naše države, po tesni povezanosti med članstvom, po ravni poti in smotrenem delu naravnost vzorna. Razen tega se pa obravnavajo na vsaki glavni skupščini važna vprašanja, ki ne zadevajo samo gnojnega, pravnega in moralnega položaja našega učiteljstva, temveč tudi šola in občo narodno prosveto. Letošnja glavna skupščina prične z delom v soboto 20. t. m. Najprej bo seja glavne odbora, na kateri bo pripravljeno vse gradivo za glavno skupščino. Na tej seji se bodo obravnavali različni predlogi. Istega dne popoldne bo otvoritev skupščine. Gotovo bo udeležba tudi letos velika, zlasti iz naše banovine. Glavni skupščini sme prisostvovati poleg delegatov tudi članstvo. V Zagrebu se zbere gotovo več tisoč učiteljev in učiteljic. Pri dan glavne skupščine bo tudi zborovanje lastnikov in bivešega poverništva v Beogradu.

Svečani del skupščine se prične v nedeljo 21. t. m., ko bo zborovalcem pojasnjen eden naših najbolj perečih šolskih problemov, namreč osemletno obvezno šolanje v ljudski šoli. Posamezna odposlancstva pa bodo še posebej potačila spomin naših zaslužnih nacionalnih delavcev. Popoldne bo skupščina nadaljevala svoje delo. Uvodnim formalnostim bo sledilo poročilo o delu glavnega odbora, korej tajniško in blagajniško poročilo, potem se bo pa obravnavala proračun. Tretji dan pridejo na vrsto pravila in volitev glavnega stanovskega razsodišča. Sprejeta bo tudi resolucija. Popoldne pridejo na vrsto poročila odelov in s tem bo skupščina zaključena. Po potrebi se bo skupščina nadaljevala še v torek. Po glavni skupščini bo imel sejo glavni odbor, v katerem so predsedniki vseh banovinskih sekcij, odborniki pa učitelji iz raznih krajev države. Glavni odbor bo izvršil skupščinske sklepe, obenem pa določil dnevni red prihodnjih sej.

Delegati bodo stanovali po hotelih, internatih in privatnih stanovanjih. Udeleženci skupščine priredijo več izletov v okolico Zagreba. Stanovanjski in prireditveni odbor pridno delata, da bo za glavno skupščino vse pripravljeno.

Z aspirinom je zdravil škrlatinko

Tudi pomanjkanje, nevednost in malomarnost pahnejo ljudi v kriminal

Ljubljana, 17. avgusta. Pred sodnikom-poeindcem tukajšnjega okrožnega sodišča g. Javorškom se je moral zagovarjati posestnik iz Straže Josip Cerar. Obtožnica državnega tožilca ga je dolžila pregreška proti § 262/I k. z. Po tem paragrafu se kaznuje z zapornim, kdor zdravi bolnike za nagrado, ne da bi imel predpisano strokovno izobrazbo.

V februarju je obbolelo več otrok v naseljih okrog Vrhnjice za davico in škrlatinko. Posestnik Josip Cerar, ki je bil svoje čase pri vojakih sanitet, je užival tedaj med ljudstvom več zaupanja kakor zdravnik. Baje so ga klicali v več hiš k obolenim otrokom in Cerar je bolnike zdravil z domačimi čaji in z aspirinom. Ko so otroški naredili priskavo, so starišči tajili, da bi Cerar zdravil njih otroke in sprejel honorar. Izvedeli so samo pri Klopčičevih v Zgornji Javoršici, da je Cerar obiskal bolno hčer Anico dne 3. marca in da jo je zdravil z aspirinom ter sprejel kot honorar 29 din. Aspirin seveda ni mogel pomagati mali Anici, katero so morali odpeljati v bolnišnico, a bilo je prepozno. Anica je v bolnišnici umrla.

Obtoženi Cerar je priznal, da je bil v Klopčičev hiši in da je prinesel bolnici aspirin, zagovarjal pa se je, da je Klopčičevim sam svetoval, naj Anico takoj odpeljejo v bolnišnico, in da ni za svoj obisk zahteval ničesar. Klopčič mu je res dal tri kovače, toda ne kot nagrado za »zdravniško« pomoč, temveč mu je vrnil star dolg ob tej priliki.

Klopčič je kot priča izpovedal, da je Cerarju res vrnil neki dolg ter da Cerar ni zahteval niti pare, ko je prišel pogledat bolno Anico, katere tudi ni zdravil. Tako ni bilo dokazov za krivdo in Cerar je bil po § 280 k. p. oproščen.

PRI »AJNCU« JE TEKLA KRI

V neki gostilni pri Sv. Križu nad Jesenicami so 16. junija fantje hazardirali in čez mero zraven pili. Igrali so »ajnce«. Po stari navadi je nastal med kvartopirci prepir. Delavec Franc Kanec je napadel s stolum delavca Pavla Trentlija. Ko je zamahnil s stolum proti Trentliju, je vstopil v gostilno delavec Pavlica Jožef. Namesto Kanca je dobil Pavlica s stolum po glavi. Fantje so se počeno spoprijeli nato, Kanec je odšel z lahko telesno poškodbo, Pavlico je nekdo ugriznil in mu zadal ran.

živilski trg

Ljubljana, 17. avgusta. Danes je bil na trgu nekoliko manjši naval prodajalk, kakor je pač navadno sredi tedna. Sicer je vselej po praznikih slabši promet na trgu. S tem pa ni rečeno, da bi trg ne bil zelo dobro založen. Mesčani, ki se vračajo s počitnic, šele znajo primerne ceniti naš živilski trg, kjer je tako lepa izbira izvrstnih živil in kjer so tudi cene v primeri s cenami v letoviških krajih, nizke.

Seveda pa naše gospodinjice niso nikdar povsem zadovoljne. Zdej se jim zdi še vedno predrago sadje, a. pr. breskve, ki so po 12 in 16 din kg in ki niso bile nikdar znatno ceneje v Ljubljani, in grozdje, čeprav so ga danes prodajali (muskat) že od 9 din navzgor. Bosanske slive so po 6 do 8 din kg, kar se zdi se marsikomu predrago, a priznati je treba, da je blago lepo. Sadni trg je zdaj skoraj najbolj založen z grozdem, medtem pa prodajalci na kmetem sadnem trgu prodajajo predvsem jabolka, ki so po 2 do 5 din kg. Izgovarjajo se na visoko trošarino, češ da jabolka ne morejo prodajati ceneje zaradi nje.

Sezona za gobe ni trajala samo nekaj dni, kakor so se nekateri bali. Danes je bil tag izredno dobro založen z lepimi jurčki, ki so jih prodajali po 7 do 8 din kg. Zanjde čage rasto gobe najbolj na Gorenjskem. Med letnimi gobami, ki so svetlejša barve, se pojavljajo tudi že jesenski, ajdovčki.

Značilno za naše naznanje je, da Ljubljanci konzumirajo čedalje več lubenice. Zanjde čase jih pospravljajo približno cel vagon na teden. Ob koncu prejšnjega tedna je dosegel trgovca z lubenim sadjem cel vagon (10 ton) lubenice na trg in jih je do sedaj prodal za skoraj polovico. Uporabnosti pa moramo, da jih je približno toliko prodal tudi srbski kmet, ki jih je imel napredaj tudi cel vagon. Konkretno med posvajalci lubenice je posebej omeniti srbski kmet, ki je danes prodajal lubenice že po danarju kg, kar je dosegel napredaj v Ljubljani, medtem ko se lubenice v splošnem po 1,50 din kg.

no z nožem na zatlaiaku, Jožef Blažič je imel dve rani, eno pod nosom, drugo na hrbtu.

Ko so prišli orožniki in so hoteli aretirati Kanca in Trentlija, sta se fanta močno upirala. Hotela sta orožnika Jerneju Skubicu in Nikoli Jovanoviču iztrgati puško. Kanca se je poskušal sneti bajonet z Jovanovičeve puške. Obtožena sta deloma priznala, in tudi priče so ju obremenile, zato sta bila oba obsojena. Kanca je sodnik prisodil 35 dni zapore in 120 din denarne kazni, Trentliju pa 30 dni zapore.

IZGUBLJEN CLOVEK

Kdo ve po kakšnih ovinkih in po kakšnih naključjih usode je zašel v naše kraje stari Ludvik Barany, ki je bil rojen neke v Romuniji. Po poklicu je bil livar, že več let pa ne dela, temveč se potepa po deželi in kraje. V juliju se je Barany potepal okrog Motnika. Dobri ljudje so mu dajali miloščino, Barany pa je bolj zahteven, zato je prežal tudi na tujo lastnino. Posrečilo se mu je izmakniti Janezu Kozelj obkolo in več kosov perila v skupni vrednosti nad 1000 din. V Mekinjah, kamor je krenil po tatvini, pa je naslednji dan ukradel Mihi Bernotu obkolo in čevlje, kar je bilo vredno 450 din.

Stari potepuh in izgubljenec Barany je tatvino priznal. Zagovarjal se je, da je bil v stiski. Sodnik mu je prisodil 3 mesece strogega zapore.

ZALOSTNA SMRT NEZAKONSKE PUNČKE

Služkinja Antonija Malovrh iz Osolnika je bila obtožena po § 176/III k. z., po katerem se kaznuje z zapornim, kdor zakrivi smrt iz malomarnosti. Dne 18. marca je Malovrhova v Setniku pustila svoj 11 mesecev star nezakonsko punčko v kuhinji brez nadzorstva. Otrko je prevrnil nase lonec vrele vode in zadožil po vsem telesu hude opekline. Malovrhova je otroka zdravila nekaj dni sama z zdravilnimi čaji in obkladki iz domačih zelišč. Opekline so bile prebude, da bi domaće padarstvo pomagalo. Stiri dni po nesreči je otrok podlegel hudim opeklinam. Obtožena mati se je zagovarjala, da ni imela denarja za zdravila ali za zdravila iz lekarne. Bridko se je razjokala pred sodnikom. Ker ni bila še nikdar kaznovana in ker živi v resnici v težkih razmerah, je bila obsojena pogojno na 21 dni zapore.

Cene zelenjave in sočivja se niso znatno spremenile in zdaj tudi ni več nobenih posebnih novosti. Pač pa je treba omeniti, da je napredaj zelo mnogo domače cvetače, ki je zdaj najlepša in tudi najcenejša. Prodajajo je po komadih povprečno po 2 do 3 din.

Ze delj časa sta napredaj na debelo novi krompir, ki je povprečno po 90 par, in zeljaste glave, ki so po 30 par kg. Zelja je čedalje več napredaj, krompirja pa se ni mnogo napredaj na debelo, ker ga kmetje doslej še niso hoteli mnogo kopati, saj pač ni bil zrel in je še rasel.

Slinavka in park-fjevka v Ljubljani

Ljubljana, 17. avgusta. Današnji živilski sejem v Ljubljani je bil odpuvoden zaradi slinavke in park-fjevke, nevarne živilske kužne bolezni, ki so jo ugotovili pri goveji živini, namenjeni za zakol, večeraj v mestni klavnicji. Obtožili je bilo 5 živali med drugimi zdravimi volmi, ki so pripadli v Ljubljano od štajerske strani.

Mestni veterinarski urad je izdal takoj stroge zaščitne odredbe za več mestnih teritorij, da bi se bolezen ne razširila v druge kraje. Zato je bil tudi odpovedan današnji živilski sejem. Večina kmetov, ki je gubele danes živino na sejma, seveda še ni bilo pozvedela o zapovedi in šele na mitinjski so svedeli, da seja ne ho in da ne smejo voditi živine v mesto. Zato je potrebno, da sezanamo nekoliko ljudi o najvažnejših zaščitnih ukrepih.

Živilski sejemov ne bo v Ljubljani nedolga časa. Če bolezni ne bodo več ugotovili v enem mesecu v Ljubljani, bo prihodnji mesec že zopet sejem. Do preklica je prepovedana v mesto vsaka volinja z govejo živino, kakor tudi danes goveje živine niso za napovedan zakol v mestni klavnicji. Kdor prične živino za zakol v mesto, so mora, kakežati na mitinjski, da je živina napredaj na takojšnji zakol. Pask-fjevka (goveja živina, goveji, kope) ne sme

je iz mestnega teritorija do preklica, razen začlane živine. Vsa živina, ki spada med kopitarje (konji, mule in osli) smejo iz mesta je, če jih na mitinjski desinficirajo. Desinficirati pa morajo tudi vozove.

Davi so zavrnili na mitinjski vse vozneke z govejo vprežno živino. Z govejo vprežno živino dovažajo v Ljubljano predvsem lžanci drva, zato je bilo danes na trgu za kurivo nekaj manj drv.

Upanje je, da se zaradi strogih zaščitnih ukrepov ne bo nikjer v mestu pojavila nevarna kužna bolezen ter da bodo lahko kmalu preklicali sedanje zasilne odredbe.

Roparski napad vredi noči

Skofja Loka, 4. avgusta. Na skrajnem robu starošolske občine leži vas Dorjare, ki je imela sredi preteklega tedna roparski obisk. Posestnika Marijo Hafnerjevo je prebudi sredi noči iz spanja šum in veži. Ne da bi pomislila, je prižgala luč in šla gledat, kaj je. V tem pa sta se že pognala proti njej dva maskirana moška, eden z revolverjem, drugi z nožem. Eden je pokleknil Hafnerjevo na prsi in ji grozil z nožem, drugi pa je medtem hitel stikati po hiši za denarjem. Roparja sta namreč zahtevala denar. Sreče pa nista imela. Kljub temu, da je drugi ropar pretaknil omare in predale vse vprek — denarja ni bilo in tako jima ni kazalo drugega, kakor da sta odšla skozi postrešje, kako sta bila najbrž tudi prišla v hišo. Hafnerjeva si ves čas ni upala črniti niti besede, ker sta ji grozila, da bi jo umorila, če bi klicala ljudi. Potem ko sta roparja že odnesla pete, je bilo seve prepozno, da bi ju mogli sosedje, ki so bili o napadu že obveščeni, zasledovati. Pri sosedu ukradena lestva, naslonjena na Hafnerjevo hišo, je bila skromna sled poti, ki sta jo ubrala na begu. O napadu so bili obveščeni tudi orožniki, ki iščejo napadalca.

Iz Zagorja

Nov betonski most, Sreski cestni odbor v Ljuti namerava v bližnji bodočnosti podreti star »Kofolov most« ter na istem mestu postaviti nov betonski most, kar je že nujno potrebno. Istočasno bodo izravnavali precej ostre ovine v bližini mostu. Nasprotni gostile Rakar na Lokih obnavljajo tudi staro leseno obcestno ograjo z lesenimi betonskimi stebri. Priporočali bi pa, da bi se ograja obnovila z betonskimi stebrički do »Kofolovega mosta« pozneje pa morda še naprej do takozvanega Štepišnikovega klanca. S tem bi prijetna loška dolina dobila mnogo lepše lice, kar bi bilo zelo potrebno že glede na tujski promet, ki se vedno bolj razvija po naši dolini.

Prevoz pošte in nov poštni voz. Prevoz pošte trikrat na dan je izlicital dosedanj prevoznik pošte g. Vidmar Vinko za dan 9980 letno. Baje je pa poštna uprava v razgovorih radi prevoza tudi z avtopodjetnikom g. Govejškom, ki pa kakor se sliši, ne more prevesti prevoza izpod 12.000 din letno. Prevoznik g. Vidmar si je nabavil nov poštni voz, katerega je kupil od prevoznika iz Trbovelj. Voz sedaj vsaj delno odgovarja svojo namenu. Po našem mnenju bi bil prevoz z avtobusom nepriladen in sicer radi tega, ker redna avtobusna proga ne vodi mimo pošte in bi tako od križišča pri Weinbergerju do poštnega poslopija pismonosca moral vsa pošta s paketi vred nositi, kar bi bilo poleg odročnosti tudi nevarno, na kar nas opozarja tatvina poštne vreče pred enim letom.

Gozdni tečaj celjske sokolske župe se je zaključil in so tečajniki Zagorjani pod vodstvom agilnega br. Kluna, ki je bil obenem tudi tehnični vodja tečaja, vrnilni nasdušeni za sokolsko delo. Želeli bi, da bi se taki tečaji prirejali večkrat in v večjem obsegu.

Glavni dobiček gasilske tombole din 2000. — je zadel kovaški vajenec pri TPD Jože Vahtar. Tudi ostale tombole in dobitki so prišli v roke potrebnim.

Nogomet. V nedeljo 14. t. m. se je vršila nogometna tekma med SK Olimpm iz Celja in SK Svobodo iz Lok, ki je končala z rezultatom 6 : 4 v korist SK Olimpa. Igro je zelo ovrnil moker teren — vendar so bili gostje gospodarji igre, dočim se je domačinom poznalo, da nimajo potrebnega treninga. Tako je po dolgem času zopet v naši dolini oživel nogomet, za kar gre hvala agilnemu SK Svobodi, ki je tudi uredil novo odgovarjajoče igrišče v Kisovcu. Otvoritev igrišča je bila v nedeljo 24. julija, združena z nogometnim turnirjem zasavskih klubov in ljubljanskega SK Svobode. Marljivemu SK Svobodi želimo na zelenem polju čim več uspehov.

Iz Ptujja

Zamude vlakov. V zadnjem času so nastale na progi Kotoriba—Maribor velike zamude vlakov. Zlasti ima vedno zamudo vlak, ki prihaja v Ptuj ob 13.01 in morajo potniki čisto čakati na vlak do 14. ure. Večkrat pa je imel brzovlak iz Pragerskega proti Kotoribi kar dve uri zamude. Ne vemo, kje je vzrok tolikim zamudam? Ali se ne bi dalo temu od pomoči sedaj, ko se razpravlja ravno o zimskega voznem redu?

Nočni nemiri. Po ptujskih ulicah nimamo ponoči nobenega reda. To se zlasti vidi pri avtomobilistih, ki kot nalašč delajo neznamen truš s svojimi vozili. Navadno puste teči motor prav glasno tako, da te kar vrže iz postelje. Mislimo, da bi se delo temu od pomoči tako, da bi take kalice nočnega mira prijavili in eksperimentalno kaznovali. Saj imamo cestno-policijske predpise!

Prazniki so minili pri nas v prav prijetnem razpoloženju, ker je bilo tudi vreme oba dneva lepo. Mnogo Ptujčanov se je odpeljalo v Maribor na Mariborski teden, pa tudi v okolici je bilo zelo živahno.

Jadransko letalo nad Ptujem. V soboto je v nedeljo so ljudje gledali, kako kroži nad Ptujem jadransko letalo, ki je priletelo iz Maribora. Letalo je vodil znani kapetan Matič iz Beograda. Doseglo je višino 1300 m. Letalo se je moralo spustiti na tla in je pristalo blizu Ptujja v Brstju.

Olimpijski deklica. Še več kakor teden dni skrajna vsek dan dežuje. Hude plohe se zlasti vijejo ponoči, dočim je čas dan zelo soparno. Pojta so že do dobra namočena in je čudno, da se vsem predmetom zelo hlasta. Kljub temu, da smo imeli sedaj že par zelo hudih nevtril, smo bili odprti, vendar namre toče. Če bo do trga brez ne-

sreče, se nam obeta obilna letina in pa tudi zelo dobra kapljica.

Letalski napad na Ormož bo v nedeljo 29. t. m. ob 15. To bodo vaje za napad na most preko Drave. Pri manevru bodo sodelovale tudi gasilske čete iz Ormoža in Varaždina.

Padee s kolesa. Posestnica Terezija Ogrizec iz Hajdine je padla s kolesa tako nesrečno, da si je zlomila desno roko in se zdravi bolnici.

Z Abrahomom se je srečal. V ponedeljek je praznoval v ožjem družinskem krogu svoj 50 letni jubilej splošno znani sodnik g. dr. Muha Vladimir. Jubilar je v Ptujju kot sodnik tukajšnjega okrajnega sodišča že od leta 1925. K jubileju mu iskreno čestitamo.

Politični obzornik

Za skupni cilj

»Probo« objavlja sledeči dopis, ki ga je poslal znani odlični član IRZ Janez Strcin gostilničarjem ob priliki otvoritve Društvenega doma v Komendi pri Kamniku:

»Ker vemo, da boste vsled blagoslovitve doma v Komendi v vaši gostilni več potekali kot navadne nedelje, Vas opozarjamo, da je v vseh krajih, kjer se take slavnosti vrše, navada, da vsi gostilničarji ves čisti dobiček tistega dne darujejo za namen, za katerega se prireditve vrši.

V našem slučaju za novi dom. V nedeljo, dne 31. 7. 1938, je v Komendi praznik naše skupnosti, zato bomo vsi v fari ali občini delali samo za en skupni cilj.

Prepričani smo, da že s tem računate, vendar Vas opozorimo, da točno veste, za kaj morate v nedeljo delati. Mislimo, da ne bo nobeden gostilničar tako netakten, da bi se pred javnostjo pokazal kot sebičnež ali koristolovec, temveč bo vse delo, ves zaslužek na ta dan žrtvoval za naš skupni dom, ki je last vseh.

V ponedeljek po slavnosti bodo zastopniki prirediteljskega odbora prišli z legitimacijo do Vas, da se Vam zahvalijo za ves trud in delo, ki ga boste imeli v nedeljo, obenem jim boste Vas čisti zaslužek izročili. Če Vam pa ta način ni všeč, Vas prosimo, da ta dan gostilno zaprete in pridete pomagati k domu, kar so tudi marsikje storili. Enega ali drugega načina se kot zavedni Komendčani morate poslužiti, vsi pa bomo s tem v bodoče računali.

Komenda, dne 28. 7. 1938.

Za pripravljalni odbor: J. Strcin

Kdo iziiva?

V »Slovenčev« rubriki »Kaj pravite« citamo od časa do časa izmišljene in po svoje prirojene zgodbe, ki imajo vedno en cilj: oblatiti našo največjo in najbolj zaslužno vsenarodno organizacijo. V nedeljo smo pa bili priča prijetnemu prizoru, ki se je odigral na mali postojaki v Lavrici, kamor je prikorakalo sokolstvo, da pozdravi prijatelje in goste, ki so se pripeljali z doljenjske strani. Občinstvo v vlaku je živahno in prirčno pozdravljalo naše Sokole, ki so bili postrojeni na peronu postaje. Nikjer ni bilo najmanjšega povoda za kak incident. Ko pa se je pričel vlak pomikati proti Ljubljani, sta se pojavili dve razkuštrani glavi na enem izmed oknov mimo vozečih vagonov in se pričeli dreti na svo moč: »Bog živi, živi, da sta prekrčila celo sicer po življenju slovitega Dolenca. Njun nastop pa je vzbudil med vsemi navzočimi Sokoli in občinstvom samo splošno veselje in zadovoljstvo in ironično muzanje. Padla pa ni niti ena žal beseda, ali celo protiklic...

Tudi »Reichspost« preneha izhajati

Poročali smo že, da so prenehali izhajati nekateri dunajski listi. Dunajski poročevalci inozemskih listov pa napovedujejo te dni, da bo najbrž že v kratkem ustavila nadaljnje izhajanje tudi znana »Reichspost«, ki je bila več desetletij vodilni organ avstrijskih katoličanov. Že nekaj dni pred »anšlusom«, se bolj pa takoj po tej spremembi, se je »Reichspost« na vse pretege trudila, da bi se prikupila novim gospodarjem, pri čemer je bila, kakor se reče, »boji papeška ko sam papež«. Vsa njena obupna prizadevanja pa očitno niso rodila pričakovane uspeha. Eden izmed njenih vodilnih urednikov, znani publicisti Funder, je bil že pred časom aretiran.

K temu poročilu pripominjamo z naše strani, da je bila »Reichspost« v svoji prejšnji, pravi obleki eden izmed onih dunajskih listov, ki je večkrat bruhal zelo strupene izpade proti naši državi. Šele, ko so gospodje okoli tega organa bivšega režima v Avstriji čutili, da jim teče voda v grlo, so za las spremenili svoje negativno stališče tako nasproti nam kakor Mali antanti. Morda se je tudi tu uresničil oni stari rek: Kdor drugim jamo koplje...

Preteča nevarnost

V »Kmetstem listu« opisuje neki dopisnik sestanek slovenskih deklic v Smartnem ob Paki. Tekom sestanka je rotli govornik vrle slovenske deklice, naj imajo poznavstvo in prijateljstvo samo s fanti iz vrst katoliške akcije, List pravi, »da se nuj zdi slična naročila kot delni celibat. V zvezi zanj pa leži v tem, da se številne slovenske deklice družijo z izrazito naprednimi fanti. Zato se nekateri boje, da bi se dekleta navela naprednega duha. Posledica pa so tudi vse bolj pogosti politični mešanji zakonit, pri katerih se rado pripeti, da se deca navzame očetovega mišljenja in gledanja na življenje. Sprito takih nevarnosti je lahko razumeti strah gotovih gospodov. Slovenska dekleta pa se za njihov strah presneto malo menijo, kajti ljubezen ne pozna predsodkov in razmisljanja, najmanj pa, če so fantje že dobri in pošteni ter pametni gospodarji.«

Ali naj se odrečemo jugoslovenstvu?

Znani hrvaški književnik in jugoslovanski nacionalist Niko Baranović razpravlja v reviji »Vidiki« o jugoslovenstvu kot nepredni in demokratski misli in pravi, da se postavljajo danes vprašanja ali naj poglasimo za nazadnjaško jugoslovenstvo misel, ki je predstavlja toliko depresiv in stoheti med našim narodom misel svobode in napredka. Ali naj zapustimo jugosloven-

sko idejo zato, ker so jo morda nekaj časa izrabljali za nazadnjaške cilje? Ako se odrečemo jedra jugoslovenске misli, potem se včasoma k separatističnim in pokrajinskim mislim srbska, hrvaštva in slovenstva. To je tistim idejam, v znamenju katerih so nas hoteli tuji izrabljati za svoje posebne nacre. V Jugoslaviji se bo demokracija uveljavila šele takrat v polnem razmahu, kadar bodo čim bolj otopele ostrine našega plemenskega partikularizma v jugoslovanski sintezi. Kadar se bo našlo v pravilno razumljenem jugoslovenstvu ravnotežje med vsemi našimi plemenskimi in pokrajinskimi stremljenji, bo odprta tudi pot do zmage prave demokracije in svobode.

Beleznica

KOLEDAR

Danes: Sreda, 17. avgusta katoličani: Hijacin

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matiča: Gospodar podzemlja
Kino Sloga: Pod srečno zvezdo
Kino Union: Muhasta nevesta
Kino Siska: Charlie Chan v Egiptu

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Sušnik, Marjini trg 5, Kurali, Gosposvetska cesta 10, Bohinec ded., Cesta 2. oktobra 31.

Impod oita

Kaj pravite, gospod urednik, ali se spodobijo kazati na filmskem platnu pol device? Cusi so taki, da se človek že rad pohuja, pregovor pa itak pravi, da dela pri ložnost grešnice. Pomislite, taka grdobijl Samo pol device, pa še na filmskem platnu povrhul in nikjer ni bilo rečeno, da mladi in poldeviška zadeva ni primerna, da ne sme hoditi v kino, kjer so gledale radovalne oči veliki francoski film iz modernega sveta. Dovolj je že naslov sam, da se človek pohuja ob njem. A kdor pohuja enega teh malih, bi bilo bolje, da bi se mu obesil mlinski kamen okrog vratu, da bi ga potegnil na dno morja.

Cudili smo se, kje so naši poklicni moralisti, da se niso spotaknili ob to pohujšanje na filmskem platnu. Se bolj smo se pa čudili, ko smo videli v »Slovencu« reklamo za film »Pol device«. Katoliški list bi vendar ne smel priporočati ljudem, naj hodijo gledat take grdobije. Toda reklama je plačana, a denar je denar in sveta vladar. Samo tako si menda smemo razlagati reklamo v »Slovencu« za film »Pol device«.

Iz Trbovelj

Nekateri kolesarji vprizirajo po naših cestah pravzaprav dirke. Pri tem se seveda ne zmanjajo mnogo, za obstoječo cestno policijski red in zavzemajo ponavadi kar vso cesto, ne menec se za pešce, ki se tem dirkačem komaj ogibljuje. Največji nered pa delajo nedorasli mladi, ki se komaj drža na kolesih in pa taki, ki jemljejo na kolo otroke ali pa se celo dva ali trije pešjeje hkrati na dvokolesu. Cudimo se, da se pri nas sprico stavalna naraščanja števila kolesarjev, spretnih in nekih, doslej na naših objavljenih cestah ni prepetilo še več nesreč. Vprav v ponedeljek jo je nekaj prerazboriti kolesar hudo skupil, njegovi žrtvi pa sta postali dve stari ženi. V divjem diru je vozil ta mladič po strmi cesti iz Zabajevsi v dolino. Nekaj korakov nad rudniško železnico pa sta šle preko ceste dve priletni ženi, v kateri je kolesar zavozil in ju podrl. Kolesar, katerega je vrglo več metrov daleč s kolesa, je dobil na čelu in ostalih delih telesa občutne poškodbe, poškodovani pa sta bili tudi obe nedolžni ženi, žrtvi divjega dirjanja tega kolesarja. Če so poškodbe obeh težje narave, je verjetno, da bo imel ta karambol za kolesarja še zle posledice. Ta slučaj naj bo vsem kolesarjem, ki nočejo upoštevati predpisov glede vožnje po cestah in potih, v svarilo, varnostna oblast pa naj bi zlasti preprečila vožnjo dveh ali več oseb na enem kolesu, da se preprečijo nesreče.

Stavbna sezona je letos v naši dolini zelo živahna. Povsod rasejo iz zemlje zlasti majhne stanovanjske hišice kakor gobice po dežju. Grade jih večinoma rudniški delavci z brezobrestnimi posojili, ki jim jih daje Trboveljska družba. Mnogi marljiv delavci so leta in leta stedihi in shranili stari material ter ga v koših nosili na kup, sedaj pa, ko so napočili nekoliko boljše časi po prestani krizi, so zavili rokave ter zavili krampje in lopate, da so si dogradili svoj skromni domek. Tudi družba dovraže letos nedogotovljene 18 družinskih stanovanjske hiše na Tereziji, tam za Urhovcevo loke se pa polagoma dviga nova naselbina delavcev, pravzaprav bodo kmalu posejane občinske parcele okrog gornjih Trbovelj z malimi delavskimi hišicami. Povsod se vidi napredek, kakor hitro je krtja nekočeno popustila.

SPORT

Litkovalsko prvenstvo države. Ju tri ob 17 se bodo začela na Stadionu tekovanja za lahkovalsko prvenstvo države. Po prijavah sodeč bo letošnje prvenstvo najlepše in najostreje tekmovalje, kar smo jih sploh imeli na drž. prvenstvih. Nastopili bodo najtostji atleti države, reprezentanti in reprezentanti. Kakor vse kaže, bodo nastopi drž. prvakov precej visoko postavljeni! Jutrinji program obsega desetoboj in tek na 10.000 m. Vrstni red je naslednji: 100 m, skok v daljavo, met krogle, skok v